

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์

เขต 1 จำนวน 132 คน

1.2 ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์

เขต 1 จำนวน 1,590 คน

1.3 ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 132 คน

รวมจำนวนประชากร จำนวน 1,854 คน

2. กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยมีผู้บริหาร จำนวน 99 คน ครูผู้สอน จำนวน 320 คน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 99 คน รวมทั้งสิ้น 518 คน

2.2 การสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ เลือกกลุ่มตัวอย่างมาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิด

สัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดให้สถานศึกษาเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) มีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 108) ได้จำนวนสถานศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 99 แห่ง

ขั้นที่ 2 รวบรวมจำนวนสถานศึกษาแยกเป็นรายอำเภอ โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน ได้จำนวนสถานศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด	จำนวนสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง
เมืองประจวบคีรีขันธ์	39	29
ทับสะแก	28	21
บางสะพาน	42	32
บางสะพานน้อย	23	17
รวม	132	99

ขั้นที่ 3 รวบรวมจำนวนสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ จำแนกเป็นขนาด 2 ขนาด คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) ได้จำนวนสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2

ภาพที่ 2 จำนวนสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดและอำเภอ

อำเภอ	จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด		รวม	จำนวนสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง		รวม
	เล็ก	ใหญ่		เล็ก	ใหญ่	
วประจวบคีรีขันธ์	30	9	39	22	7	29
เสนา	23	5	28	17	4	21
งสะพาน	29	13	42	22	10	32
สะพานน้อย	15	8	23	11	6	17
รวม	97	35	132	72	27	99

ทำการสุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง โดยเจาะจงให้สถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง 1 แห่ง มีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาละ 1 คน ครูผู้สอน 320 คน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานละ 1 คน กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษาจากตารางที่ 2 ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ๆ ละ 1 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก 72 และขนาดใหญ่ จำนวน 27 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 99 คน
2. ครูผู้สอน มีจำนวนทั้งสิ้น 1,590 คน ได้นำมาคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ จะได้ครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน ผู้วิจัยจึงมาคำนวณตามสัดส่วนครูผู้สอนตามขนาดสถานศึกษา ได้ครูผู้สอนในกลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาละ 3 คน ได้จำนวน 216 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ สถานศึกษาละ 4 คน ได้จำนวน 104 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 320 คน
3. ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาละ 1 คน จำแนกเป็น ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขนาดเล็ก 72 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 27 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 99 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและขนาดสถานศึกษา

อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง				รวม
	ขนาด สถานศึกษา	จำนวน สถานศึกษา	จำนวน สถานศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ประธาน ฯ	ครู ผู้สอน	
เมือง ประจวบคีรีขันธ์	เล็ก	30	22	22	22	66	110
	ใหญ่	9	7	7	7	28	42
	รวม	39	29	29	29	94	152
ทับสะแก	เล็ก	23	17	17	17	51	85
	ใหญ่	5	4	4	4	12	20
	รวม	28	21	21	21	63	105
บางสะพาน	เล็ก	29	22	22	22	66	110
	ใหญ่	13	10	10	10	40	60
	รวม	42	32	32	32	106	170
บางสะพานน้อย	เล็ก	15	11	11	11	33	55
	ใหญ่	8	6	6	6	24	36
	รวม	23	17	17	17	57	91
รวมทั้งสิ้น		132	99	99	99	320	518

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องของการจัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ โดยโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพในเรื่อง ระดับการศึกษาและตำแหน่งงานที่ปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 35 ข้อ ดังนี้

1. ด้านอำนาจ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 - 5
2. ด้านความรู้และทักษะ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6 - 10
3. ด้านข้อมูลข่าวสาร จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11 - 15
4. ด้านการให้รางวัล จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 16 - 20
5. ด้านกลไกชี้แนะทิศทางการทำงาน จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21 - 25
6. ด้านภาวะผู้นำ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 26 - 30
7. ด้านการจัดการทรัพยากร จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 31 - 35

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มี 4 ด้าน จำนวน 30 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 - 7
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 8 - 15
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 16 - 23
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 24 - 30

แบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยกำหนดเป็นระดับและใช้เกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 107 - 108)

มากที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น	5	คะแนน
มาก	ให้น้ำหนักเป็น	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้น้ำหนักเป็น	3	คะแนน
น้อย	ให้น้ำหนักเป็น	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักเป็น	1	คะแนน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. นิยามตัวแปร เพื่อสร้างแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ

ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษาที่ใช้

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา บุญส่ง รองคณบดีคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

5.2 คร.ชาญ ชุ่มบุญชู รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

5.3 ว่าที่ร้อยตรีเสรี สุขกันตะ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต่อจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha - Coefficient อ้างถึงใน บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543 : 168) โดยมีค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.9898 ส่วนค่าความเชื่อมั่นในแต่ละด้านแยกได้ดังนี้ ด้านอำนาจ มีความเชื่อมั่น 0.9013 ด้านความรู้และทักษะ มีความเชื่อมั่น 0.9410 ด้านข้อมูลข่าวสารมีความเชื่อมั่น 0.9713 ด้านการให้รางวัลมีความเชื่อมั่น 0.9597 ด้านกลไกชิ้นงานการทำงาน มีความเชื่อมั่น 0.9593 ด้านภาวะผู้นำ มีความเชื่อมั่น 0.9580 ด้านการจัดทรัพยากร มีความเชื่อมั่น 0.9174 และการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความเชื่อมั่น 0.9822

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วจัดส่งให้ ผู้ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีคือ
 - 2.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยัง ผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยขอความสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 และแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างในการประชุมประจำเดือนด้วยตนเอง
 - 2.2 ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 518 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้
 - 2.1 วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่โดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best , 1981 : 182) ตามรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (อ้างถึงใน ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2527 : 324 – 325)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.30 หรือต่ำกว่า หมายความว่า การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.31 - 0.70 หมายความว่า การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.71 ขึ้นไป หมายความว่า การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง

และพิจารณาทิศทางของความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ กล่าวคือ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นไปในทางบวก แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน แต่ถ้าค่าสัมประสิทธิ์เป็นไปในทางลบ แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามหรือผกผัน

ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)